VER Wilde Zwaan 15 9648DB Wildervank tel.: [redacted] e-mail: [redacted]

Betreft: Reactie VER inzake internetconsultatie Wrs.

I Het VER-standpunt in het kort:

Wij willen het huidige wetvoorstel ontraden en hebben ook opmerkingen bij de Memorie van toelichting. Naar onze mening ontbreken nut, noodzaak, invoerbaarheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

Wij onderschrijven de doelstellingen van de wet volledig, te weten de bestrijding van mensenhandel, veiligheid en het verbeteren van de positie van prostitu(è)es. De middelen die daar voor ingezet worden, en dan met name een prostitutievergunning, zullen echter tegengesteld gaan werken. De doelgroep van sekswerkers/prostitu(é)es zal in een slechtere positie komen en voor werkelijke slachtoffers is de wet geen oplossing. Mogelijk zal zij zelfs eerder dienstbaar zijn aan misbruikers. Ze richt zich dus, onbedoeld, op verkeerde groepen.

Bovendien hebben wij bezwaar tegen de 'Pooierwet', het nieuwe artikel 206a sr. Dit richt zich niet zozeer op de klassieke pooier/uitbuiter, maar noemt iedereen die op de een of andere manier dienstbaar is aan de prostitu(é)e een pooier. Het artikel stelt het alleen strafbaar in geval het de kern van de werkzaamheden van een niet persoonlijk vergunde prostitu(é)e betreft. Dat houdt in dit eenieder die werkt met een prostituee een pooier is, bijvoorbeeld ook een exploitant of boekhouder. Dit is wat ons betreft zeer onwenselijk

Hierna gaan we in op de aspecten die ons op de afwijzing van het huidige wetsvoorstel brengen, ze werden ook besproken op de VER-ledenvergadering van 5 november 2019.

Betreft: Reactie VER inzake internetconsultatie Wrs.

Na de standpunten in het kort volgen nadere toelichtingen en details.

II De VER

De Vereniging Exploitanten Relaxbedrijven, opgericht op 26 september 1991, vertegenwoordigt vergunde besloten bedrijven; clubs, privéhuizen, massagesalons en dergelijke, en escortbedrijven. De raambedrijven hebben hun eigen organisatie, maar ook zij kunnen zich bij de VER aansluiten. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld voor bedrijven en sekswerkers in de webcamindustrie.

Uit de statuten:

De vereniging stelt zich ten doel:
het behartigen van de belangen van exploitanten van relaxbedrijven, zowel collectief als individueel in de meest ruime zin, onder meer door het voeren van overleg met overheids- en andere instanties, het verzorgen van public relations van relaxbedrijven in het algemeen en het bewerkstelligen van imagoverbetering van zodanige bedrijven. Tot de belangenbehartiging kan mede behoren het treffen van rechtsmaatregelen en het voeren van gedingen.

Wij zouden ons kunnen beperken tot de belangen van de bedrijven die we vertegenwoordigen en de daar werkende personeelsleden en prostitu(è)es. Echter, als het gaat om het verbeteren van de sector, dan zijn de belangen van de gehele sector, ook òns belang.

Reactie op de Wrs

Allereerst een compliment voor de opstellers van deze wet. Men heeft gepoogd om van de uitdrukkelijke opdracht van de regering een werkbare wet te maken. Dat wij met het resultaat niet tevreden zijn, is een andere zaak.

Als de wettekst en de toelichting ongewijzigd worden ingevoerd, dan zal dit desastreus zijn voor de sector als geheel. Met de doelstellingen van de wet – de bestrijding van mensenhandel, veiligheid en het verbeteren van de situatie van prostitu(è)es - zijn we het volkomen eens. Onze kritiek geldt de oplossingsrichting en de te verwachten effecten die tegengesteld zullen werken aan de doelstellingen. De voorgestelde prostitutievergunning (het frame van de wet) voor alle prostitu(è)es is ons inziens geen goede oplossing voor het behalen van de doelstellingen.

Wij zijn voor het vergunnen van bedrijven, het stellen van duidelijke regels, eisen voor hygiëne en veiligheid, goede werkomstandigheden voor sekswerkers, handhaving en controles op al het commerciele aanbod. Wij zijn echter fel tegen overregulering en kansen op willekeur.

In het hiernavolgende zullen wij inhoudelijk reageren op de wettekst, de Memorie van toelichting en de praktijksituatie. Wij bespraken al deze onderwerpen en afwegingen met onze leden op de vergadering van 5 november 2019.

III Algemeen en achtergronden

Al voor de legalisatie in 2000 was de VER een voorstander van het vergunnen van al het commerciële prostitutieaanbod. Slechts een deel van het aanbod vergunnen en het overige aanbod vrijwel ongemoeid laten, werkt niet.

Dat deels vergunnen in combinatie met een zwakke handhaving van de vergunningplicht heeft mede geleid tot stand de zaken op dit moment. Waar het de afgelopen twintig jaar aan heeft ontbroken, is adequate en branche-brede handhaving. Door het gebrek aan menskracht en de prioriteitsstellingen werd het hapsnap handhaven.

Overigens zitten we ook in deze situatie doordat harde gegevens ontbreken, ondanks een stroom aan rapporten en onderzoeksgegevens na 2000. Er zitten immer grote manco's in, die vaak worden ingevuld door onjuiste schattingen en berekeningen. Niet zelden wordt door politici en bestuurders een gegeven daaruit 'geshopt' en ingezet om het eigen gelijk aan te tonen. Schattingen en aannames, veronderstellingen, vooroordelen en heersende politieke- en morele afwegingen worden telkens verkocht alsof ze in het belang van de prostitu(è)es zijn.

Bovendien wordt er te gretig gesteld dat er per definitie sprake is van onvrijheid, omdat men zich niet kan voorstellen dat iemand vrijwillig voor het vak kiest. In de discussie komt die slachtoffergedachte steeds terug: diegenen die bewust kiezen zijn een te verwaarlozen aantal en de rest is, onderdrukt, niet zelfredzaam en uitgebuit en daardoor niet in staat zelf te beslissen en een eigen oordeel te hebben. Het versterkt vooroordelen in de maatschappij en zorgt ervoor dat het stigma op sekswerk blijft bestaan. Maar prostitu(è)es zijn over het algemeen uiterst mondig; te vaak is hen amper iets gevraagd voor zo'n mening naar buiten werd gebracht.

De controles, opsporing en handhaving hebben zich de afgelopen jaren voornamelijk op het reeds vergunde en controleerbare deel van de sector gericht. Gebleken is dat gesignaleerde misstanden vooral binnen dat niet-vergunde aanbod plaatsvonden; daar werd de regelgeving niet of nauwelijks geeffectueerd. In de vergunde bedrijven is in de laatste jaren slechts van een enkele

calamiteit sprake geweest; de controles en verbeteringen na 2000 hebben hun vruchten afgeworpen. Niet alleen de bedrijven, maar ieder die er werkt of in/via het bedrijf sekswerk aanbiedt heeft daar voordeel van. Er is duidelijk zicht op de organisatie en er zijn duidelijk fiscale afspraken, zowel als men werkt met beroepsmatig werkenden via de fiscale zogenaamde. opting-in regeling als wanneer men met zelfstandigen werkt. Het biedt veilige, controleerbare werkplekken.

In de Memorie van toelichting wordt de afname van het aantal bedrijven en daarmee van veilige werkplekken in de periode na 2000 uitsluitend toegeschreven aan het internet. Het heeft echter een meer diverse achtergrond. Veel bedrijven haakten om andere redenen af: de leeftijd van de eigenaar, het gebrek aan een opvolger, het opzien tegen nieuwe verplichtingen, geen innovatie- en uitbreidingsmogelijkheden (geen m^2 erbij of financieel/ banken werken niet mee) etc. Veel gemeenten waren er dan als de kippen bij de bestemming aan te passen of inmiddels geplande aanpassingen achterwege te laten en ook het aantal beschikbare vergunningen te decimeren. Men ging er dan van uit dat de markt was ingekrompen – een misvatting.

Het belang van een veilige werkplek bleek voor veel prostitu(è)es van ondergeschikt belang, omdat legaal werken verplichtingen met zich meebrengt en verlies van privacy. Bedrijven kregen regels en voorschriften die men vervolgens aan de prostitu(è)es moest opleggen. En de fiscus ging actief innen, onder andere via de opting-in. Regelgeving die prostitui(é)es ertoe bracht te vertrekken en voor zichzelf te werken, wat via het opkomende internet ook steeds gemakkelijker te regelen was.

Wat betreft het zogenaamde thuiswerk van hen die alléén in of vanuit de eigen woning werken: als men niet te uitbundig naar buiten trad, werd daarop niet gehandhaafd, ook niet als je met één of meerdere collega's ging samenwerken in daarvoor gehuurd appartement. Het was dan bijvoorbeeld ook geen openbare-orde probleem.

Het laatste jaar wordt in sommige regio's echter actief tegen thuiswerkers opgetreden, ook wanneer men alleen in de eigen woning ontvangt en bijvoorbeeld via internet contacten zoekt. Men noemt het dan vergunningplichtig bedrijfsmatig optreden van de prostitu(è)e, al adverteert zij/hij niet met een adres en moet je eerst inbellen of buiten de deur afspreken. Heeft de prostitu(è)e een KvK-inschrijving en dus een relatie met de Belastingdienst; dan wordt dat door de controleurs als een extra bevestiging van de bedrijfsmatigheid gezien. Soms wordt gedreigd om de woningbouwvereniging te informeren als men niet stopt, met mogelijke uitzetting tot gevolg.

Dat is vreemd, omdat iemand die in of vanuit de eigen woning werkt, niet met het adres direct naar buiten treedt, maar wel de KvK-inschrijving heeft en belasting afdraagt, aan alle huidige wettelijke verplichtingen voldoet. Men is daarmee ook bereikbaar voor controle en hulpverlening.

Waarom zou je dan meer moeten eisen dan voor een willekeurig ander beroep aan huis geëist kan worden? Omdat het om prostitutie gaat?

In het niet-vergunde deel bevinden zich bedrijven die vergunningplichtig zijn, maar niet over een vergunning beschikken. Dat kan deels liggen aan ondernemers die zich bewust aan die verplichting onttrekken (denk bijvoorbeeld aan de massagesalons met happy-end) of doordat men geen mogelijkheid ziet of krijgt om een vergunning aan te vragen, of ten onrechte meent niet vergunningplichtig meent te zijn.

De vergunningplicht moet men handhaven, maar als je niet marktconform wilt vergunnen dan is het tamelijk naïef te denken dat dit aanbod werkelijk stopt, het zal zich enkel verplaatsen, in het slechtste geval volledig uit het zicht. Vervolgens stellen dat je het probleem hebt aangepakt omdat je het niet meer ziet, is op zijn minst naïef.

Calamiteiten en een gebrek aan zicht op het niet-vergunde aanbod hebben een beeld doen ontstaan dat er voornamelijk sprake is van misstanden. Die mening delen we niet – los van het feit dat ook wij vinden dat misstanden bestreden moeten worden en slachtoffers hulp geboden moet worden.

Standpunten over Wrs

U zou zich kunnen voorstellen dat we, gezien de voorgaande tekst, zeer ingenomen zijn met de voorgestelde wet. Dat zijn we echter niet.

De Wrs is onnodig in deze vorm; het gaat uit van een uiterst correct doel, maar de middelen die de wet aandraagt om dat doel te bereiken zijn dat naar onze mening niet. Het vergunnen van alle sekswerkers zal op de voorgestelde wijze eerder een handicap zijn dan een hulp om het doel - het terugdringen van mensenhandel en misstanden - te bereiken. De prostitutievergunning is echter het frame van de wet en wanneer je die afwijst, blijft er slechts weinig over. We namen de teksten toch serieus door… de opmerkingen, bezwaren en suggesties volgen hierna.

De VER heeft zich ook verbonden aan de algemene reactie op de Wrs, die het LSO – het Landelijk Sekswerk Overleg - heeft geplaatst. Een aantal van die argumenten zullen we niet herhalen, zie ze dan als 'ingevoegd'.

IV Opmerkingen Wrs-teksten.

In de toelichting (niet in de wettekst) komen we de term 'bordeel' tegen. Mogelijk is dat woord te schrappen vanwege de stigmatiserende werking ervan en te vervangen door 'besloten prostitutiebedrijf'?

Het gebruik van 'zij' en 'hij' in de tekst bevestigt het vooroordeel dat ondernemers altijd mannen zijn en prostituees vrouwen. In dit geval voldoet de uitleg 'prostituee als m/v lezen' helaas niet. Dat kan tekstueel beter; elke bijdrage om te de-stigmatiseren zal vooroordelen minder kans geven.

Een persoonlijke vergunning voor alle prostitu(è)es

Het heeft geen toegevoegde waarde om te eisen dat ook prostitu(è)es in de vergunde bedrijven een persoonlijke vergunning moeten hebben. Prostitu(è)es in een vergund bedrijf zijn fiscaal bekend, bereikbaar voor controleurs, hulpverlening en voorlichting. Om desalniettemin te kiezen voor een prostitutie-vergunning voor *alle* prostitu(è)es vanwege de eenduidigheid, is volgens ons onnodig.

Bedenk dat in de discussie rond de Wrp het argument dat het belang van slachtoffers zwaarder weegt dan dat van de prostitu(è)e die in vrijheid werkt, het in de landelijke en gemeentelijke politiek heel goed deed om de meest draconische regels en eisen af te willen dwingen. Niemand die het destijds nodig vond dit onderbouwen of er oog voor had dat je mogelijk enkele 10-duizenden prostitu(è)es in een slechtere situatie brengt. Dat dreigt nu weer.

De enorme boetes die staan op on-vergunde prostitutiearbeid criminaliseren het vak, daar waar het nu nog een vrij beroep is. De bedoeling is het tegengaan van mensenhandel, maar juist degenen die zich hieraan schuldig maken zullen niet geïmponeerd zijn door zo'n boete. Het zijn de sekswerkers die in vrijheid werken, die in een veel slechtere positie komen. Denk aan hen die een andere, reguliere baan hebben of deze later ambiëren en die registratie vanwege het stigma op het vak niet kunnen gebruiken. De vrees dat ook maar iets in de particuliere sfeer uitlekt is groot en de mogelijke gevolgen (bijvoorbeeld het verlies van een baan, het huurhuis, noodzakelijke verhuizing vanwege de houding in de buurt; discriminatie van de kinderen op school; de verstolen hoon voor een partner bij werk of sportclub) zijn een schrikbeeld.

Ook al heeft men op papier zijn uiterste best gedaan om de privacy te waarborgen, het zal de bezwaren bij de sekswerkers/prostitu(è)es niet weg kunnen nemen. Het zal de invoering zeer belemmeren en veel prostitu(è)es verder uit beeld brengen. Dat is volstrekt tegengesteld aan de

bedoeling. Je raakt de verkeerde groep, namelijk de sekswerkers waar niets mee aan de hand is, ten behoeve van de relatief kleine groep die daadwerkelijk slachtoffer is. En die er op zijn beurt ook nog eens geen profijt van zal hebben.

Het is geen maatregel om misstanden aan te pakken, maar om prostitutie zonder een rechtstreeks verbod, maximaal te weren uit het openbare leven en liefst onmogelijk te maken. Probleem daarbij is de bewering dat het móet omdat 90% van de vrouwen gedwongen zou werken. De 10 % die er vrijwillig voor gekozen heeft, moet dan maar buigen: het is tenslotte om mensenhandel te bestrijden. Deze uit de context gehaalde bewering wordt kritiekloos nog regelmatig in de landelijke en lokale politiek gebruikt. Onderbouw de bewering of houd op het aan te dragen als excuus.

De vergunninngaanvraag

Wil je als sekswerker/prostitu(è)e aan de slag, dien je eerst persoonlijk een vergunning aan te vragen bij een van de 12 tot 18 aangewezen gemeenten. Daar vindt het gesprek plaats en daar moet je later de vergunning persoonlijk ophalen. De beslissingstermijn is binnen 14 dagen en kan met 14 dagen verlengd worden, dan ben je zo al een maand verder. Deze wachttijd kan een extra reden zijn om van een vergunningaanvraag af te zien en illegaal aan de slag te gaan.

Mocht de vergunningplicht daadwerkelijk gaan gelden, is het dan niet mogelijk om de aanvraag per formulier/e-mail te doen en de vergunning mee te geven tijdens het gesprek dat binnen 14 dagen na de aanvraag plaatsvindt? En met betrekking tot de verlenging van een vergunning: deze zou, net zoals de initiële vergunning, voor 5 jaren moeten gelden. Daarover wordt in de wettekst niets vermeld.

Een landelijke database

Ons grootste bezwaar tegen een landelijke database is de veiligheid van de daarin opgenomen gegevens. In het geval van een hack, zou er bijzonder privacygevoelig materiaal bekend worden. "Alle sekswerkers *geout!"*, we zien de krantenkoppen al voor ons.

Bovendien is het maar zeer de vraag of controleurs geen gegevens gaan overnemen uit het register als men dat ziet als noodzakelijk ter uitoefening van de taak. Wettelijk klopt het niet: er staat 'inzage', dat is geen overschrijven en dus ook geen fotootje met het mobieltje. Het gebeurt nu echter al en het is ook nu al verboden.

Uiteraard kan een klant alleen controleren of een vergunning(-nummer) actueel is als hij een vergunning-nummer heeft gevonden in een advertentie of op internet. Dat is ook de reden dat het, samen met het telefoonnummer, moet worden opgenomen in advertenties en op internet. Echter, lang niet elk contact komt tot stand via een advertentie of internet… en dan?

De artikelen over de bedrijven

Oppervlakkig gezien gaat er voor de bedrijven niet zoveel veranderen door de Wrs. Ook nu vergunnen de gemeenten en is een en ander in de APV opgenomen. Een gemeente kan met de eisen en voorwaarden wel eens behoorlijk overvragen en de Wrs geeft daartoe nog meer mogelijkheden.

Gemeenten vergunnen
In de tekst wordt in veel gevallen gemeld dat het praktisch uitwerken aan de gemeente en niet aan de Rijksoverheid is. Dat klopt formeel, maar het zet ook de deur open naar een zekere willekeur en het 'de oren laten hangen' in de richting van de heersende plaatselijke politieke of morele mores. Bovendien geeft het ruimte voor gemeentelijk hobbyisme door eigen eisen aan dat bedrijfsplan te verbinden. Doordat er zoveel ruimte wordt gegeven voor een eigen invulling van de APV, de regels, nadere regels, controlebeleid en beoordelingen, zou dit zelfs aanleiding kunnen zijn tot ondermijning van deze wet.

Een model bedrijfsplan dat landelijk gebruikt moet worden, zou mede een oplossing kunnen zijn. Het voordeel: gelijke monniken gelijke kappen. Bovendien vergemakkelijkt het (regionale) controles. Het wetsvoorstel zou er handvatten voor kunnen leveren en de Memorie van toelichting kan mogelijk al veel willekeur en verschillen voorkomen.

Bij ingang van de Wrs blijft de oude vergunning van kracht, al moet het bedrijf zich aan de nieuwe regels houden. Dat vraagt om een aanpassing door middel van een overgangsperiode ten aanzien van. de controle op de prostitutievergunning.

De gemeente mag er 3 maanden over doen om te beslissen op een vergunningaanvraag en eventueel met 3 maanden verlengen. Zelden wordt bij de verlenging van die termijn echter de reden opgegeven. Waarom niet opgenomen dat men alleen met redenen omkleed de termijn mag verlengen met 3 maanden?

Dat de vergunningen voor 5 jaar worden gegeven is een vooruitgang. Voor de verlenging zou ook 5 jaar moeten worden opgenomen. Dat sluit aan bij het zakelijk verkeer waar gebruikelijk gewerkt wordt met 5 en 5 optiejaren.

Marktconform vergunnen

Men kan voor seksbedrijven een maximum per gemeente en per regio afspreken. Er is dus geen verplichting tot marktconform vergunnen. De schaarste die een gemeente zo creëert kan tot gevolg kan hebben dat men misschien maar 1 of 2 keer kan verlengen, waarna een andere ondernemer die vergunning kan krijgen (een vorm van aanbesteding).

Er komen wel groepen bedrijven bij die nu geen vergunning behoeven of hebben. Dat wordt dus niet geregeld in deze wet. Kan een gemeente dat op basis van de gemeentewet zelf wel even regelen of het huidige aantal vergunningen bevroren laten? Als een gemeente de vergunning niet wil geven, de bestemming niet wil aanpassen of een verhuizing niet mogelijk maakt, dan zullen bijvoorbeeld massagesalons met een stiekeme handmassage gewoon illegaal bezig blijven. Men zal dan hooguit een vergunning als seksbedrijf aanvragen. Dat gaat ongetwijfeld nieuwe problemen geven en mogelijk illegaal aanbod.

We hebben nu al bijna onverkoopbare bedrijven. Zolang banken niet willen meewerken krijgen nieuwe ondernemers niet de kans iets over te nemen en zittende ondernemers geen kans op een zakelijke verkoop. En hoe schat men de mogelijkheden in voor een nieuwe carrière voor de exploitant als hij geen vergunning-verlenging meer kan krijgen? Dat kun je dan niet afdoen met 'ondernemersrisico'.

Nuloptie, maximum aantal, paraplu-en facet-bestemmingen

Gemeenten die een nuloptie wensen, kunnen die nu officieel bepalen, gemotiveerd op basis van de gemeentelijke bevoegdheden. Wat betekent dat voor een vergund bedrijf dat gevestigd is in een gemeente die zodra de wet van kracht is een nuloptie aanneemt? Moet die ondernemer binnen 6 maanden de zaak sluiten of naar de rechter om sluiting aan te vechten?

De bestemming blijft eenzelfde probleem als nu: vaak is prostitutie door de paraplu- of facet-bestemming alleen toegestaan op de huidige vergunde plek en uitgesloten in de rest van de gemeente. Bijna alle gemeenten die een of meer vergunde bedrijven hebben, hebben zo'n paraplu-bestemming. Dat wordt dus ook nog een probleem voor de zelfstandig werkende.

Soms is ook de omvang van het bedrijf aan een maximum gebonden. Zo heeft Amsterdam vanaf 1994 het aantal m^2 bevroren. Elke vorm van innovatie en expansie wordt daarmee de grond ingeboord, iets wat andersoortige bedrijven niet op die manier treft. Soms kan men ook niet van locatie veranderen.

Verbeteringen eisen van bedrijven die je vanwege de voorschriften geen enkele zekerheid geeft over het voortbestaan, is op zijn zachts gezegd vreemd. Een gezonde marktontwikkeling moet mogelijk zijn, dat is ook in het belang van de gebruikers: de prostitu(è)es! Je mag van de wetgever verwachten dat deze rekening houdt met de gevolgen die deze wet met zich mee kan brengen.

Buitenlandse bedrijven en sekswerkers

Bedrijven en sekswerkers die vanuit een ander land de Nederlandse markt willen bedienen moeten ook over een exploitatievergunning of prostitutievergunning èn een vestiging- of woonadres beschikken in Nederland. Voor hen gelden dus dezelfde regels en voorwaarden. Dat lijkt op papier redelijk geregeld, maar acht men dit uitvoerbaar en handhaafbaar (zie ook de eerdere opmerkingen hierover)?

BIBOB en VOG

Bij een BIBOB en VOG (en zelfs wanneer een bedrijf wordt gesloten) mag de burgemeester alleen de laatste 5 jaar geschiedenis meenemen. Bezwaren moeten nader onderzocht en beargumenteerd worden en er moet gekeken worden of het met een extra voorwaarde is op te lossen. Dat laatste zien we in de praktijk echter zelden! Met name het vaststellen van **slecht levensgedrag** kan een struikelblok vormen. Een burgemeester heeft vrijwel de vrije hand om dat vast te stellen en mag de termijnen en gebeurtenissen beoordelen naar eigen inzicht om vervolgens op basis daarvan een vergunning (alsnog) te weigeren of in te nemen. Hier is absoluut de behoefte om een en ander meer af te bakenen.

Bordje aan de deur

Bedrijven die een zekere uitstraling naar buiten hebben zullen amper een probleem hebben met een bordje aan de deur, daar is al wel duidelijk wat je mag verwachten. Voor een privéhuis of escortbedrijf kan het echter een probleem zijn. Uit het oogpunt van veiligheid en privacy (ook van de sekswerker en de klant) wil men vaak niet teveel aandacht op het pand vestigen. Het is geen goed doordacht idee.

De bedoeling erachter is dat een controleur buiten al kan zien dat het om een vergund bedrijf gaat, maar hoe kwam hij anders aan het te controleren adres? Waarom hier niet kiezen voor een bordje in de gang? De klant kan zich dan bij binnenkomst vergewissen van de vergunning, als hij dat in het landelijk systeem al niet vooraf gecontroleerd heeft.

Niet vergunnen of intrekken

De artikelen 24, 25 ,27 en 28 gaan over het **verplicht** of **mogelijk** niet verstrekken en intrekken van een vergunning. In het laatste geval kan men ook schorsen en/of nadere eisen aan de vergunning stellen.

De eisen voor intrekking zijn vrijwel gelijk aan die bij weigering van een vergunningaanvraag. Als men bij controle constateert (of een vermoeden heeft) dat een ondernemer *mogelijk* werkt met een sekswerker jonger dan 18; met een sekswerker zonder de juiste verblijfsstatus of zonder vergunning; als de ondernemer of de beheerder niet in het bedrijf aanwezig is of de administratie over sekswerkers niet op orde heeft, dan is dat een **verplichte** sluitingsgrond!

Een vermoeden of aanname die tot verplichte sluiting móet leiden: daar kan dan dus geen mouw meer aan gepast worden. Wettelijk moet de burgemeester de vergunning dan innemen of niet verstrekken, daar heeft hij geen keus in. Bij **mogelijke intrekking** is dat eventueel nog te voorkomen in het geval van een vergissing of foutje. Als er werkelijk grond is tot intrekking, dan kan dat alsnog en blijkt het bij nader inzien een te snel genomen beslissing, dan is het herstelbaar.

Registraties en controles

Voor bedrijven is het niet zo'n groot risico om opgenomen te worden in een landelijke database als voor prostitu(é)es), maar ook hier speelt het probleem van de privacy en het gevaar van hacken. Hacken of uitlekken zijn domweg niet uit te sluiten.

In de wettekst is een overgangsregel van een jaar opgenomen voor de prostitutievergunning, maar niet voor de bedrijven. Die moeten vanaf dag 1 voldoen aan de verplichting te werken met vergunde prostitu(é)es). Hoe is dat met elkaar te rijmen?

Er staat ook dat regelmatig moet worden gecontroleerd of de prostitutievergunning van een sekswerker nog actueel is. Hoe vaak dat concreet gecontroleerd moet worden en met welke reden, wordt echter nergens duidelijk omschreven.

Privacy en controles

De administratieve gegevens van de prostitu(è)es moeten bij voorkeur gescheiden worden gehouden van de rest van de administratie en goed afgeschermd worden. Bij een controle moet dat deel van de administratie ter inzage worden overlegd aan de controleurs, die de gegevens dus niet mogen overnemen of een kopie mogen eisen. Maar wat als een controleur meent de gegevens op te moeten schrijven omdat ze na moeten worden getrokken op het bureau of iets dergelijks, zoals nu al vaak gebeurt? Bovendien beweren controleurs regelmatig ook toegang te hebben tot de rest van de administratie, zoals de kosten, de gevraagde vergoeding, de verdiensten van de sekswerker en het aantal klanten. De huidige wetgeving en deze wet zijn er duidelijk over dat dit niet mag, maar het zou nog iets explicieter beschreven mogen worden!

Hygiënevoorschriften

Hygiënevoorschriften worden nu vaak vereist via de APV, terwijl men ook zou kunnen verwijzen naar de landelijke hygiëneregels seksbedrijven. Daarin staan de voorwaarden en verplichtingen tot in detail in beschreven (https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/seksbedrijven-sekswerkers). Dan is duidelijk wat men volgens de wet moet, of waar men adviseert. Daar hoeven gemeenten geen schepje bovenop te doen, zoals nu in de praktijk soms gebeurt en wat verschillen tussen gemeenten veroorzaakt.

Arbeidsomstandigheden
In de toelichting rekent men arbeidsomstandigheden en werktijden tot verplichte onderdelen in een bedrijfsplan. Er zou echter volstaan kunnen worden met een verwijzing naar de regels in het voorwaardenpakket opting-in (www.opting-in.info of www.belastingdient.nl) of naar de toe te passen arbeidswetgeving.
Werktijden kun je voor een andere zelfstandige ook niet bepalen, waarom dan wel voor een sekswerker? Je kunt hooguit adviseren, maar uiteindelijk beslist een zelfstandige zelf of, wanneer en hoelang hij/zij wil werken. Het vaststellen van een maximum aantal uren per dag kan ertoe leiden dat men op verschillende plekken gaat werken en uiteindelijk veel meer uren werkt dan het maximum aantal.

Gemeenten blijken vaak regels te op te leggen die niet stroken met landelijk afgesproken verplichte voorwaarden. Dat komt adequate handhaving niet ten goede en werkt verschillen in beoordeling en handhaving in de hand.

Continue aanwezigheid ondernemer
Wij vinden dit met name voor kleinere bedrijven een te zwaar middel. Uiteraard kan een bedrijf niet zonder leiding, maar bij ziekte, onverwachte gebeurtenissen of het bezoeken van vergaderingen moet er de mogelijkheid zijn een tijdelijke beheerder aan te melden: kleine bedrijven kunnen zich vaak geen vaste beheerder veroorloven. Dat is op te lossen met een melding: een exploitant geeft aan wie de tijdelijke beheerder is, tot wanneer en blijft telefonisch bereikbaar – en verantwoordelijk!

Dat de leiding van een escortbedrijf bereikbaar moet zijn zolang iemand 'onderweg' is, lijkt ons een open deur.

Het niveau van de handhaving
Als de handhaving blijft zoals nu, dan mislukt deze wet. Dan richt men zich na verloop van tijd vooral op dat wat vergund is en niet structureel of onvoldoende op het on-vergunde, zoals dat nu ook gebeurt. Kwalijk is dat er al op voorhand geconstateerd wordt dat men de alleen werkenden - ook al hebben ze een vergunning – waarschijnlijk niet allemaal regulier kan controleren. Dat is werkelijk een verkeerd signaal als de invoering nog moet starten, ook al is het een vrij algemeen probleem van onderbezetting en prioriteitsstelling.

Controle in de bedrijven is geen verandering ten opzichte van de huidige praktijk. Verschil is dat een aangestelde en speciaal daarvoor opgeleide Boa bij een overtreding direct kan optreden daar waar hij er nu eerst een politieagent bij moet halen. Wij zijn benieuwd hoe dit in de praktijk gaat uitpakken.

Het gezamenlijk optreden van verschillende diensten (bijvoorbeeld 15 controleurs in een privéhuis met 3 dames) is gevoelsmatig een overval. Het wordt vaak verkocht alsof het in het voordeel van de prostitu(é)e is; anders moet elke dienst apart langskomen en wordt het werk vaker onderbroken. Zo'n optreden is echter buitenproportioneel.

Fiscaal

Het vak van de prostitu(è)e laat zich niet goed regelen als arbeid in opdracht. Dat men over de kern van de arbeid geen enkele zeggenschap heeft, daarover is men het vrij algemeen eens. Een reden waarom loondienst en 'werken in opdracht' afvallen. Men werkt *in* maar niet *voor* het bedrijf.

De relatie tussen het bedrijf en de prostitu(è)e wordt op verschillende manieren geregeld. In feite is het een fiscale schifting:

- men werkt in **loondienst** *voor* en in opdracht *van* de exploitant. Dit komt zelden en mogelijk helemaal niet meer voor;

- men werkt als **beroepsmatig werkende** en rekent fiscaal af via het bedrijf, de zogenaamde **opting-in** regeling. Dat komt overwegend voor in de besloten bedrijven. De opting-in mag alleen toegepast worden op basis van een overeenkomst met de belastingdienst en volgens het voorwaardenpakket, dat volledig gevolgd moet worden. Men is geen zelfstandig ondernemer en er is ook geen sprake van loondienst. Men werkt niet voor, maar *in* of *via* het bedrijf. In Amsterdam is opting-in een verplichte vergunningsvoorwaarde voor besloten-en escort bedrijven.
  Meer info over de regeling: www.opting-in.info;

- men werkt als **zelfstandig ondernemer** en rekent zelf fiscaal af. Dit is meestal het geval in de raamverhuurbedrijven, een aantal escortbedrijven en een enkele club. Bij ondernemerschap (bedrijf/prostitu(è)e) is er een uitwisseling van facturen aan de orde.

Soms spreekt men bij zelfstandigheid of beroepsmatig werken over' ZZP'ers. Dat is onjuist, want dan zou men in opdracht werken.

In de Memorie van toelichting is een onduidelijkheid ontstaan door twee zinnen te koppelen waardoor men bij zowel loondienst als in het geval van opting-in *voor* het bedrijf zou werken.

Boetes

De extreme boete voor de prostitu(è)e – 4e categorie, € 20.275,- - die door de burgemeester kan worden opgelegd, lijkt ons een vergissing. Hebben hier de strafwet en het bestuursrecht ruzie gekregen?

Boete en de klant

In vergunde bedrijven wordt niet gewerkt met niet-vergunde, te jonge of illegaal werkende prostitu(è)es – het is een terechte sluitingsgrond. Desalniettemin mag een klant er in de Wrs niet meer vanuit gaan dat wanneer hij in een vergund bedrijf is (wat hij via het landelijke systeem heeft gecontroleerd), hem geen blaam treft als de sekswerker niet vergund is, niet de juiste leeftijd of verblijfstatus heeft of een mensenhandel-slachtoffer is. Hij hoeft de prostitutievergunning niet te controleren, maar het nalaten kan als een risico voelen. Er staat op die overtreding namelijk een straf van maximaal 12 maanden of een boete 3e categorie: € 8.300,-. Het gaat dus alleen maar om het wel of niet hebben van de vergunning, ook al is er verder niets mis.

Er spreekt een grenzeloos wantrouwen van de overheid uit jegens de vergunde bedrijven. Een wantrouwen dat het imago van bedrijven beschadigt en het stigma op sekswerk versterkt.

Boete en de prostitu(é)e

Dat wantrouwen geldt ook hier: werkt een sekswerker in een bedrijf zonder geldige of zelfs geen vergunning, dan is een bestuurlijke boete tot de 4e categorie mogelijk, oftewel € 20.275,. Bovendien komt er een vermelding in het landelijk register overheen.

Niet alleen de klant, maar ook de prostitu(ë)e mag er toch op vertrouwen dat een openlijk gevestigd bedrijf zijn zaken op orde heeft en dat het door de overheid wordt gecontroleerd en gesloten als dit niet zo is? We hebben het hier niet over een schimmig schuurtje, maar over gecontroleerde en vergunde bedrijven en werkplekken. Daar hoort zekerheid bij, geen wantrouwen.

Aanpassing andere wetten

Uiteraard moet in andere wetten een en ander worden opgenomen over de Wrs. Uitzondering is het aanpassen van art 206a – 'Pooierverbod' in het Wetboek van Strafrecht. Dit is een complete wetstoevoeging en werd reeds als een apart wetsartikel behandeld.

Volgens deze wet is eenieder die meewerkt aan illegale (lees onvergunde) prostitutie een pooier. In feite wordt iedereen die samenwerkt met een prostitu(è)e ineens een pooier genoemd; dit artikel bepaalt alleen wanneer het strafbaar is. Het zal het stigma bevestigen.

In de Wrp en Memorie van toelichting worden andere beroepen genoemd dan in de eerdere tekst 206a sr. Iemand die bewust meewerkt aan het in stand houden van mensenhandel is momenteel al strafbaar, ongeacht zijn beroep. Hetzelfde geldt voor hen die bewust illegaal werk faciliteren. In

de nieuwe wet wordt slechts het ontbreken van de prostitutievergunning al een reden om strafbaar te zijn, ook wanneer is verder niets mis is. Het artikel vraagt om aanpassing; een betere tekst en afbakening.

Woningwet

Daarin wordt de Wrs-sluitingsgrond voor een pand beschreven op basis van overtreding van het werken zonder vergunning, onder artikel 21, met slachtoffers van mensenhandel of zonder juiste verblijfspapieren, of bij overtreding van de Opiumwet. Dan kan de plank er voor! Ook hier mist duidelijkheid, die wet wordt nog aangepast. Het is onduidelijk welke consequenties dat nog krijgt.

De discussie 18-tot 21-jarigen

Uit eerdere onderzoeken is gebleken dat in de vergunde besloten bedrijven slechts zelden sekswerkers werkzaam zijn tussen de 18 en 21 jaar. In veel gemeentes is het ook al uitgesloten via de APV. Voor de meeste bedrijven is het optrekken van de leeftijd naar 21 jaar dus geen enkel probleem. Punt is alleen dat als 18 tot 21 jarigen niet mogen werken, zij uitsluitend illegaal hun diensten kunnen aanbieden. De ervaring is dat 18-jarigen zich doorgaans niet laten tegenhouden door wetgeving die ze als onredelijk ervaren. Het zet de deur open voor kwaadwillende derden die zeggen het probleem wel even voor ze op te lossen.

Veiligheid van de landelijke database

Het was al eerder aan de orde, maar als de wet wordt aangenomen, dan zal veel afhangen van de veiligheid van de database. De privacybescherming is cruciaal voor sekswerkers die een vergunning willen/zouden moeten aanvragen. Dat onderdeel uitstellen is ook geen optie: het is immers het frame van de héle wet!

Nulmeting

Een nulmeting moet een stabiel toets-moment zijn, daarop wordt immers het beleid gegrond. Men heeft echter nog geen idee hoe te meten en te tellen. Tot nu toe is dat ook nog niet al te goed gelukt!

Wij ontraden de huidige tekst van de wet en de Memorie van toelichting. Vooralsnog lijken eerder politieke motieven de motor van de wet zijn, dan het waarborgen van de belangen en veiligheid van prostitu(è)es en in het verlengde daarvan de belangen en veiligheid van ieder ander die in die sector legaal zijn werk wil doen. Het lijkt eerder die belangen te beschadigen. Daar zijn overheden, de bedrijven, sekswerkers, prostitu(è)es en klanten niet bij gebaat.
Wij betreuren dit zeer.